

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-090 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-49/1431-484
Karar Tarihi : 10.10.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Nimet KAVAK, Esmâ TEMEL

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Netqsm İletişim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş.
ATB İş Merkezi No:194 Macunköy/Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Superonline İletişim Hizmetleri A.Ş.
Salih Tozan Sok. Karamacılar İş Merkezi No:18 Esentepe/Şişli
- Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.
Turkcell Plaza Meşrutiyet Cad. No:153 Tepebaşı/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU: Superonline İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin VoIP tarifesinde, ses hizmeti maliyetinin internet hizmeti yoluyla karşılandığı ve yıkıcı fiyatlandırma yapıldığı iddiası.**

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Superonline İletişim Hizmetleri A.Ş. (Turkcell Superonline)'nin resmi internet sitesinde, müşterilere, yurtiçi GSM yönleri, şehiriçi PSTN (Public Switched Telephone Network), şehirlerarası PSTN ve uluslararası 1. kademe PSTN için 5.000 dakika 50,99 TL paket olarak ücretlendirilen bir tarife sunulduğu, bu tarifeye göre her yöne dakika ücretinin ÖİV ve KDV dahil 0,010198 TL, ÖİV ve KDV hariç 0,0076677 TL olduğu,
- Söz konusu fiyatın Etkin Piyasa Gücü (EPG)'ne sahip işletmecilerden talep edilen temel girdi niteliğinde olan elektronik haberleşme hizmetlerinde oluşan operatörler arası (mobil ve sabit) toptan fiyatların dörtte birinden düşük olduğu,
- Turkcell Superonline'ın internet aboneliği yapmadığı abonelere bu tarifeyi uygulamadığı,
- "Her yöne" olan bu kampanya içerisinde GSM yönüne aramaların da bulunduğu,
- Turkcell Superonline'ın grup firması olan Turkcell'in mobil haberleşme hizmetlerinde EPG'ye sahip olduğu,
- Bu hususlar göz önüne alındığında, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun (EHK) 13/c maddesi uyarınca rekabeti engelleyici yıkıcı fiyatlandırma tarifesinin; aynı Kanun'un 14/c maddesi uyarınca sunulan elektronik haberleşme hizmetlerine ilişkin maliyetleri yansıtmamasının, aynı Kanun'un 114/ç maddesi uyarınca ses hizmetinin maliyetinin internet hizmeti yoluyla desteklenmesi veya karşılanmasının, aynı Kanun'un 14/h maddesi uyarınca EPG'ye sahip işletmecilerden talep edilen temel girdi niteliğinde olan elektronik haberleşme fiyatlarının dikkate alınmamasının söz konusu olduğu

iddia edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 18.04.2012 tarih ve 3437 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 22.06.2012 tarih ve 2012-2-090/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 04.07.2012 tarihli toplantısında görüşülerek, 12-36/1054-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 02.10.2012 tarih ve 2012-2-090/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Superonline İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiasına ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Teşebbüs- Turkcell Superonline

- (5) Turkcell Superonline, bireysel ve kurumsal müşterilerine; ses, data, genişbant internet erişimi, toplu ses taşıma ve kiralık veri hattı hizmetleri ile katma değerli servisler sunmaktadır. Anılan teşebbüs Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından, altyapı hizmetleri işletmeciliği, sabit telefon, uydu telekomünikasyon, internet servis sağlayıcılığı, kablolu yayın, sanal mobil şebeke hizmetleri alanlarında yetkilendirilmiştir. Turkcell Superonline tarafından sunulan ses hizmeti Türk Telekom alt yapısı üzerinden sabit telefon hizmeti (STH) yetkilendirmesi kapsamında A Tipi, B Tipi, C Tipi ve VoIP (Voice Over Internet Protocol) hizmeti olarak sunulmaktadır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. Pazar Hakkında Genel Bilgiler

- (6) Dosya konusu başvurunun esasını, Turkcell Superonline'ın bir VoIP tarifesinde ses hizmeti maliyetinin internet hizmeti yoluyla karşılandığı ve yıkıcı fiyatlandırma yapıldığı iddiası oluşturmaktadır. Başvuru konusu iddianın VoIP hizmetini temel alması nedeniyle öncelikle bu hizmetin sunulma yöntemi ve nitelikleri değerlendirilmiştir.
- (7) Ses hizmeti genel itibarıyla sabit ve mobil ses hizmeti olarak ikiye ayrılmaktadır. Sabit ses hizmeti, PSTN altyapısı veya IP tabanlı (VoIP) olarak sunulmaktadır. VoIP hizmeti, mobil ses hizmeti kapsamında 3G bağlantısı vasıtasıyla da kullanılan bir yöntem olmakla birlikte, dosya konusu iddia çerçevesinde sabit telefon hizmeti için kullanılan VoIP paketleri incelenmiştir.
- (8) Geleneksel devre anahtarlamalı telefon hizmeti olarak nitelenebilecek PSTN hizmeti Türk Telekom'un sahip olduğu bakır kablo altyapısı üzerinden verilmektedir. VoIP hizmeti ise IP tabanı üzerinden sunulan paket anahtarlamalı bir hizmet olup, bu hizmetten faydalanmak isteyen bir kullanıcının internete erişiminin bulunması gerekmektedir.
- (9) Dosya mevcudu bilgilerden; VoIP hizmeti sunan işletmecilerin STH alanında faaliyet gösteren işletmeciler olduğu ve internet şebekesi üzerinden ses taşıma yöntemini etkin bir şekilde kullandıkları, STH işletmecilerinden giden çağrılarının toplam süresi içinde VoIP'in payının %60,5'i bulunduğu anlaşılmıştır. Superonline'ın hizmet kalemleri incelendiğinde, VoIP'in yanı sıra PSTN hizmetinin de bulunduğu, ancak VoIP'in payının %(.....) iken, PSTN hizmetinin payının %(.....) olduğu görülmektedir. Ayrıca, BTK tarafından sabit telefon hizmetleri pazarında VoIP hizmeti sunma konusunda yetkilendirilmiş 190 işletmeci olduğu anlaşılmaktadır.
- (10) Herhangi bir elektronik haberleşme şebekesine bağlı olan bir kullanıcının diğer elektronik haberleşme şebekelerine bağlı kullanıcılar ile iletişim kurabilmesi için, söz konusu iki şebekenin birbirleriyle ara bağlantısının bulunması gerekmektedir. Bu bağlamda, erişim ve

arabağlantı hizmetleri veya çağrı sonlandırma hizmetleri, farklı şebekelere bağlı kullanıcılar arasında iletişim sağlanması amacı ile işletmecilerin birbirlerinden aldıkları hizmetleri ifade etmektedir. Söz konusu hizmetler, perakende müşteriler yerine işletmecilerin birbirlerine sundukları hizmetler olduğu için “toptan hizmetler” kategorisinde yer almaktadır.

- (11) Kendi şebekesinde çağrıyı sonlandıran işletmeci, söz konusu çağrıyı kendi müşterisine iletmesi karşılığında sonlandırma ücreti almaktadır. Bu ücret, çağrıyı başlatan işletmeci tarafından ödenmekte ve söz konusu ücret genellikle perakende tarifelere yansıtılarak çağrıyı yapan müşteriden tahsil edilmektedir.
- (12) Mevcut teknik koşullarda çağrı sonlandırma hizmetinin alternatifi bulunmamaktadır. Diğer bir deyişle, çağrının başlatıldığı işletmecinin abonesinin, aradığı veya mesajlaştığı tarafa ulaşabilmesi için çağrının karşı tarafın işletmecisinin şebekesinde sonlandırılması gerekmektedir. Çağrıyı başlatan taraf çağrıyı daha ucuz bir ücretle sonlandıracak bir işletmeci seçmemekte ve aranan tarafın istediği çağrı sonlandırma ücretini ödemek zorunda kalmaktadır.
- (13) Sabit ses hizmeti sunan Türk Telekom’un ve STH’lerin PSTN üzerinden gerçekleştirecekleri aramalar için katlanılan maliyetler, çağrı başlatma maliyeti, çağrının taşınmasına ilişkin maliyetler ve çağrı sonlandırma maliyeti olarak sınıflandırılmaktadır. Bu çerçevede, Türk Telekom dışındaki STH’ler, Türk Telekom’un PSTN şebekesinde başlayan ve sonlanan aramalar için BTK’ca belirlenen tarifeler çerçevesinde Türk Telekom’a arabağlantı ücreti ödemektedir. Buna karşılık, VoIP teknolojisinin kullanıldığı bir aramada ses çağrısı PSTN şebekesine girmeden internet protokolü ile farklı altyapılar üzerinden de taşınabildiği için STH’ler Türk Telekom’a çağrı başlatma ücreti ödemek durumunda kalmamaktadır. Bununla birlikte, bu yolla başlatılan bir çağrı eğer Türk Telekom şebekesinde sonlandırılacaksa, Türk Telekom’a bir çağrı sonlandırma ücreti ödenmekte; STH’nin VoIP hizmeti alan bir başka abonesinde sonlanacaksa Türk Telekom’a çağrı sonlandırma ücreti ödenmemektedir. Dolayısıyla, PSTN araması ile VoIP araması karşılaştırıldığında, VoIP aramalarında çağrı başlatma ve/veya çağrı sonlandırma maliyetleri söz konusu olmayabilmektedir. Başlatılan bir çağrının taşınmasına ilişkin maliyetler ise işletmecilerin kendi altyapıları, satın aldıkları toptan hizmetlere ilişkin tercihler ve kullanılan teknoloji doğrultusunda farklılık arz edebilmektedir.
- (14) Başvuru konusu “Ofis Her Yöne Paketleri” kapsamında farklı yönlere (yurtiçi GSM yönleri, şehir içi PSTN, şehirlerarası PSTN ve uluslararası 1. kademe PSTN) aramaların yapılabildiği görülmektedir. Bahse konu paket kapsamında GSM yönlerine doğru yapılan aramalar için GSM işletmecilerine ara bağlantı ücreti ödenmesi, benzer şekilde PSTN yönünde yapılacak aramalar için Türk Telekom’a ara bağlantı ücreti ödenmesi gerekmektedir.

1.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (15) Ülkemizde STH hizmeti veren alternatif operatörler ile yerleşik operatör IP üzerinden ses taşımakta, dolayısıyla VoIP teknolojisini kullanmaktadır. VoIP sisteminin PSTN üzerinden telefon hizmeti sunmak konusunda herhangi bir farkı olmamakla beraber, operatörlere altyapı yönetimi açısından fayda sağladığı belirtilmektedir.
- (16) Bu çerçevede, BTK’nın “IP Tabanlı Hizmetler: VoIP ve IP TV” başlıklı Raporu’nda; VoIP’in farklı bir ses hizmeti olmadığı, sabit ses hizmetinin sunumunda kullanılan bir metod, bir teknoloji olduğu, bu çerçevede müşteri açısından alınan hizmetin aynı nitelikte görüldüğü ve müşteri altyapısının değişmediği ifade edilmektedir. Aynı raporda VoIP’in geleneksel ses hizmeti için ikâme bir hizmet olarak ya da bu hizmetten farklı yeni bir hizmet olarak sınıflandırılabileceği de belirtilmektedir. Her iki durumda da farklı pazar tanımları yapılması gereği ortaya çıkmakla birlikte, değerlendirmeyi etkilemeyeceği dikkate alınarak, dosya

kapsamında pazar tanımı yapılmamıştır.

I.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (17) Bahse konu ürün ve hizmetlerin ülke genelinde sunulması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

I.3. BTK Görüşü

- (18) 5809 sayılı EHK'nın 7. maddesinin 2. fıkrası uyarınca BTK'dan konuya ilişkin görüşü ile işletmeciler açısından VoIP ile PSTN ses hizmetleri arasındaki maliyet ve düzenleme farklılıklarına ilişkin bilgi talep edilmiştir. BTK'dan gelen 14.06.2012 tarih ve 4903 sayılı yazıda özetle;

- EHK'nın "Tarifelerin düzenlenmesi" başlıklı 3. maddesi uyarınca; işletmecilerin tarifelerini BTK düzenlemelerine aykırı olmayacak şekilde serbestçe belirleyebilecekleri, bununla birlikte işletmecilerin ancak ilgili pazarda EPG'ye sahip olduğunun belirlenmesi halinde tarifelerinin onaylanması, denetlenmesi gibi BTK düzenlemelerine tabi olacakları,
- Bu kapsamda, BTK tarafından "Sabit Şebeke Üzerinden Arama Pazarı"na ilişkin yapılan pazar analizi çerçevesinde alınan BTK Kararı ile Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom)'nin son kullanıcılara yönelik -coğrafi olmayan numaralara yapılan aramalar ile mobile doğru yapılan aramalar dahil olmak üzere- içi, illerarası ve uluslararası sabit arama hizmetleri piyasasında EPG'ye sahip işletmeci olarak belirlendiği; içi, illerarası ve uluslararası arama hizmeti piyasasında tarife kontrolü yükümlülüğü de dahil olmak üzere bir takım yükümlülüklerle tabi kılındığı,
- Netgsm İletişim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş. (Netgsm) tarafından yapılan başvuruda tarifeleri konu edilen Turkcell Superonline'ın ise, halihazırdaki durum itibarıyla ilgili pazar analizi kapsamında EPG'ye sahip işletmeci olarak belirlenmediği ve herhangi bir yükümlülüğe tabi tutulmadığı, dolayısıyla, Türk Telekom haricindeki sabit telefon hizmeti sunan diğer işletmeciler gibi Turkcell Superonline'nın da EHK'nın 13. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi gereğince tarifelerini serbestçe belirleyebildiği,
- Ayrıca mevcut durum itibarıyla PSTN ve VoIP ses hizmetlerinin tarifelerine ilişkin olarak BTK'nın görev ve sorumlulukları kapsamında getirilmiş farklı düzenlemeler bulunmamakla birlikte, Elektronik Haberleşme Sektöründe Hizmet Kalitesi Yönetmeliği kapsamında PSTN hizmetlerinin Sabit Telefon Hizmetine İlişkin Hizmet Kalitesi Tebliği'nde ele alındığı, buna karşılık VoIP hizmetlerinin ise İnternet Servis Sağlayıcılığı Hizmeti Sunan İşletmecilere İlişkin Hizmet Kalitesi Tebliği çerçevesinde değerlendirildiği

ifade edilerek, "Pazar Hakkında Genel Bilgiler" başlığında yer verildiği üzere, VoIP ile PSTN ses hizmetlerine ilişkin maliyet ve düzenlemeler hakkında bilgi sunulmuştur.

I.4. Öneri Kapsamında Elde Edilen Bilgiler

I.4.1. Turkcell Superonline'ın Sunduğu Hizmetler ve Elde Ettiği Gelirler

- (19) Turkcell Superonline hem kendi fiber optik altyapısını hem de diğer işletmecilerin altyapısını kullanarak bireysel, kurumsal ve toptan hizmetler alanında faaliyet göstermektedir. Kurumsal hizmetler, esnaf tarzında küçük işletmelerin dâhil olduğu "soho" kırımında, büyük ölçekli kurumsal müşterilerin dâhil olduğu "enterprise" kırımında sunulmaktadır. Dosya mevcudundan, 30 Haziran 2012 tarihi itibarıyla altı aylık Turkcell Superonline'ın bireysel, kurumsal ve toptan hizmetlerden elde ettiği gelirlerin incelendiği görülmüştür. Buna göre, Turkcell Superonline'ın VoIP hizmetini hem kendi altyapısını hem de diğer işletmecilerin altyapısını kullanarak verdiği, kendi altyapısından toptan seviyede sunduğu hizmet kategorisi hariç olmak üzere genel olarak tüm kategorilerde bu hizmeti

müşterilerine sunduğu, ayrıca kurumsal VoIP tarifelerinden elde edilen gelirin (.....) TL ve bu tutarın Turkcell Superonline geliri içindeki payının %(.....) olduğu anlaşılmıştır.

1.4.2. Ofis Her Yöne 5.000 Dakikalık Paket Hakkında Bilgi

- (20) Başvuru konusunu oluşturan, “yurtiçi GSM yönleri, şehir içi PSTN, şehirlerarası PSTN ve uluslararası 1. kademe PSTN için 5.000 dakika 50,99 TL paket olarak ücretlendirildiği bildirilen tarife” Ofis Her Yöne VoIP Paketleri kapsamında sunulan paketlerden birisidir. Ofis Her Yöne VoIP Paketleri de Turkcell Superonline’ın kurumsal müşterilerine sunduğu hizmetler kapsamındadır.
- (21) Ofis Her Yöne VoIP Paketleri kapsamında sunulan paketlerin tarifelerine aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1: Ofis Her Yöne VoIP Paketleri Tarifeleri ve Süreç İçindeki Değişimi ¹

Dakika/Tarih	01.08.2011-17.08.2012	17.08.2012-günümüze
100 Dakika	4,99	-
200 Dakika	8,99	19,90
500 Dakika	20,99	39,90
1.000 Dakika	30,99	59,90
2.000 Dakika	40,99	94,90
5.000 Dakika	50,99	214,90
10.000 Dakika	-	324,90

- (22) Turkcell Superonline tarafından, 01.08.2011-17.08.2012 tarihleri arasında geçerli olan Ofis Her Yöne VoIP Paketleri’nin kurumsal müşterilerin sahip olduğu her bir telefon hattı başına tanımlandığı, 17.08.2012 tarihinden itibaren geçerli olan paketlerde ise bir havuz sistemi oluşturulduğu, kurumsal müşterilerin işyerlerinde ortalama 4-5 adet telefon hattı bulunduğu, paketlerin bu hatların tamamına tanımlandığı belirtilmiştir. İki dönem arasında aynı miktarda dakika konuşma içeren paket fiyatları karşılaştırıldığında, tarifelerin 2 ila 5 katına çıkartıldığı görülmektedir. Bu artışın nedenine ilişkin olarak Turkcell Superonline tarafından yapılan açıklamada, kurumsal işletmelerin ihtiyaçları ve beklentileri doğrultusunda havuz sisteminin oluşturulduğu, tahmini kullanım oranlarındaki artışa paralel olarak tarifelerin yükseltildiği ifade edilmiştir.
- (23) Dosya mevcudundan; başvuruya konu Ofis Her Yöne 5.000 Dakika VoIP Paketi’nin yürürlükte olduğu Ağustos 2011-Ağustos 2012 dönemi boyunca bu pakete ilişkin aylık abone sayıları ve bu abonelerden elde edilen gelirlerin incelendiği, anılan tarifeden 2012 ilk altı aylık döneminde (.....) TL’lik gelir elde edildiği, bu gelirin kurumsal VoIP tarifelerinden elde edilen gelire ((.....) TL) oranının ise %(.....) olduğu anlaşılmıştır. Başvuru konusu tarifinin Turkcell Superonline’ın tüm faaliyetlerinden elde ettiği gelire oranı ise %(.....) olarak hesaplanmaktadır. Bu veriler ışığında, anılan tarifinin Turkcell Superonline gelirleri içindeki payının oldukça düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

1.4.3. Ofis Her Yöne 5.000 Dakikalık Paket’in Maliyeti

- (24) Dosya mevcudu bilgilerden, Ofis Her Yöne 5.000 Dakikalık Paket kapsamında aylık kullanılan ortalama dakika miktarının (.....) olduğu, paketin maliyetinin ortalama aylık kullanım miktarı üzerinden hesaplandığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede söz konusu paketin aylık maliyet bilgisi aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

¹ Tarifeler %18 KDV ve %15 ÖİV dâhil sunulmuştur.

Tablo 2: Ofis Her Yöne 5.000 Dakikalık VoIP Paketi Aylık² Maliyeti (TL)

Arama Yönü/Maliyet	Kullanım	Ara bağlantı Gideri	Diğer Giderler	Aylık Toplam Maliyet
Şehir içi	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şehirlerarası Alaniçi	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şehirlerarası Alandışı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Turkcell	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Vodafone	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Avea	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
UA Kademe 1 PSTN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
<i>Ofis Her Yöne 5.000 Dakika Paketi Aylık Ücreti</i>				(.....)
<i>Kârlılık</i>				(.....)

- (25) Yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere, maliyetlerin büyük bir kısmı ara bağlantı maliyetinden oluşmaktadır.

I.5. Değerlendirme

- (26) Başvuru konusunu, Turkcell Superonline'ın bir VoIP tarifesinde ses hizmeti maliyetini internet hizmeti yoluyla karşıladığı ve yıkıcı fiyatlandırma yaptığı iddiası oluşturmaktadır. İddia konusu eylem, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında "yıkıcı fiyatlandırma" olarak nitelenen ihlalin gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespitini gerektirmektedir.
- (27) Yıkıcı fiyat uygulamasında ortaya konulması gereken temel unsurlar;
- Hâkim durumun varlığı,
 - Hâkim durumdaki teşebbüsün fiyatlarının maliyetlerinin altında olup olmadığı,
 - Hâkim durumdaki teşebbüsün yıkıcı fiyat uygulamadaki amacı,
 - Stratejinin başarıyla sonuçlanmasının ardından hasat imkânının ne ölçüde mümkün olduğu şeklinde sıralanabilir.
- (28) Dosya özelinde kesin ve net bir pazar tanımı yapılmamakla birlikte, Turkcell Superonline'ın hâkim durumda olduğu varsayımı altında, yıkıcı fiyatlandırmanın diğer unsurlarından hâkim durumdaki teşebbüsün fiyatlarının maliyetlerinin altında olup olmadığı değerlendirilmesi yapılmıştır.
- (29) Tablo 2'de yer verildiği üzere, Turkcell Superonline'ın başvuru konusu tarife paketinin maliyetinin (.....) TL, vergiler hariç ücretinin ise (.....) TL olduğu ve tarifinin %(.....)'lik bir kâr marjı ile müşteriye sunulduğu, dolayısıyla maliyet altında satış yapılmadığı görülmektedir. Bu çerçevede, anılan tarife bakımından yıkıcı fiyatlandırma yapılmadığı kanaatine ulaşılmıştır.
- (30) VoIP teknolojisi kullanarak ses hizmeti veren bir işletmecinin çağrı başlatma ve çağrı taşıma maliyetleri PSTN altyapısı kullanan bir işletmeciye göre farklılık gösterebilmekte, çağrı PSTN şebekesi üzerinde başlatılmadığından Türk Telekom'a çağrı başlatma ücreti ödenmemektedir. Çağrı taşıma maliyeti ise işletmecilerin kendi altyapıları, satın aldıkları toptan hizmetler ve kullanılan teknoloji doğrultusunda farklılık arz edebilmektedir. Bu bağlamda, Turkcell Superonline'ın VoIP teknolojisini kullanarak hizmet sunmasından

² Turkcell Superonline tarafından paket tarifelerde, tarife fiyatları belirlenirken, abonelerin 12 aylık dönem boyunca yapacakları öngörülen dakika kullanım miktarlarının esas alındığı ve paketlerin 1 aylık kullanım miktarının, aydan aya farklılık göstermesi, aylar arasında kullanım miktarında dalgalanmalar meydana gelmesi nedeniyle, tarife fiyat analizlerinin 12 aylık dönem sonunda ulaşılabilecek olan toplam kullanım miktarına göre yapıldığı belirtilmiştir.

kaynaklanan maliyet avantajı, geleneksel telefon şebekesini kullanan işletmeciler ile rekabetinde değerlendirilmesi gereken bir husus olup, söz konusu avantaj VoIP teknolojisini kullanan diğer işletmeciler için de geçerlidir.

- (31) Başvuru sahibinin diğer iddiası, ses hizmeti maliyetinin internet hizmeti yoluyla karşılandığı yönündedir. Geleneksel devre anahtarlamalı telefon hizmeti olarak nitelenebilecek PSTN hizmeti, Türk Telekom'un sahip olduğu bakır kablo altyapısı üzerinden verilmekte iken, VoIP hizmeti IP tabanlı üzerinden sunulan paket anahtarlamalı bir hizmettir. Bu nedenle VoIP hizmeti sunulabilmesi için internete erişimin bulunması bir gerekliliktir.
- (32) Başvuru konusu başka bir iddia ise Turkcell Superonline'ın internet abonesi yapmadığı abonelere bu tarifeyi uygulamadığına ilişkindir. Ofis Her Yöne Paketleri ayrı bir hizmet olarak sunulmakla birlikte, bir internet veya data hattının (metro ethernet veya kiralık devre) alınmasını gerektirmektedir. 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında "hâkim durumun kötüye kullanılması" niteliğini taşıyan bir bağlama uygulamasından bahsedilebilmesi için kümülatif olarak birtakım koşulların sağlanması gerekmektedir. Bu koşullar;
- İki ayrı ürünün varlığı,
 - Bağlama uygulayan teşebbüsün bu ürünlerin en az birinde (bağlayan üründe) hâkim durumda bulunması (pazar gücüne sahip olması),
 - Bir ürünün satışının diğer bir ürünün de alımına bağlı olması,
 - Rakiplerin veya potansiyel rakiplerin dışlanması muhtemel olması ve böylece tüketicilerin bu uygulamadan zarar görmesi,
 - Uygulamanın yarattığı etkinliğin ortaya çıkan tüketici zararından fazla olmaması şeklinde sıralanabilir.
- (33) Yerleşik operatörün VoIP teknolojisini kullanarak hizmet sunduğu ve Turkcell Superonline'ın ses hizmetleri pazarında hâkim durumda olmadığı dikkate alındığında yukarıda yer verilen "*Bağlama uygulayan teşebbüsün bu ürünlerin en az birinde (bağlayan üründe) hâkim durumda bulunması (pazar gücüne sahip olması)*" şartının sağlanmadığı dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında "hâkim durumun kötüye kullanılması" niteliğini taşıyan bir bağlama uygulamasının söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır. Kaldı ki internet bağlantısı VoIP hizmetinin doğasından kaynaklanmakta ve bu nedenle iki ayrı ürünün varlığını ifade etmek mümkün görülmemektedir.
- (34) Başvuruda, Turkcell Superonline'ın grup firması olan Turkcell'in mobil haberleşme hizmetlerinde EPG olduğu iddia edilmektedir. Dosya konusu iddia bakımından, Turkcell'in mobil çağrı sonlandırma pazarında diğer işletmeciler (Vodafone ve Avea) gibi EPG'ye sahip bir işletmeci olduğunun belirtilmesi gerekmektedir. Dosya mevcudundan; Ofis Her Yöne 5.000 Dakikalık VoIP Paketi'nin arama yönleri bazında dakika maliyetlerinin BTK arabağlantı ücret tarifeleri ile karşılaştırıldığı, arama yönleri bazında katlanılan ara bağlantı giderinin bu yönlerde kullanılan dakikalara bölünmesi ile dakika başına ara bağlantı maliyetlerine ulaşıldığı ve bu maliyetlerin BTK tarafından belirlenen çağrı sonlandırma değerleri ile paralel olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, Turkcell Superonline'ın grup firması olan Turkcell yönüne yapılan aramalarda diğer STH işletmecilerine uygulanan çağrı sonlandırma ücretlerinin Turkcell Superonline için de geçerli olduğu görülmüştür. Bu çerçevede, başvuru konusu tarife bakımından grup şirketi olmasına bağlı olarak Turkcell Superonline lehine bir durumun yaratılmadığı kanaatine varılmıştır.
- (35) Öte yandan Ofis Her Yöne 5.000 Dakikalık VoIP Paketi'nden 2012 ilk altı aylık döneminde (.....) TL'lik gelir elde edilmiş olup, bu gelirin Turkcell Superonline'ın tüm faaliyetlerinden elde ettiği gelire oranı ise %(.....) olarak gerçekleşmiştir. Bu veriler ışığında, başvuru konusu tarifinin Turkcell Superonline gelirleri içindeki payının oldukça düşük olduğu da dikkate alınarak, anılan paket kapsamındaki uygulamaların yıkıcı fiyat veya ses hizmetinin

12-49/1431-484

maliyetinin internet hizmeti yoluyla karşılanması yoluyla hakim durumun kötüye kullanılmasına yol açmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (36) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.